

Obsah

Seznam zkratk	12
Úvod	13
1 Vstup cizince na území v domácí literatuře mezinárodního práva	19
1.1 První republika	19
1.2 Socialistická literatura	20
1.3 Základní učebnicová literatura po roce 1989	21
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 1</i>	22
2 Historický exkurz	25
2.1 Bible a křesťanská věrouka	25
2.2 Řekové	26
2.3 Řím	28
2.4 Středověk	28
2.5 Klasičtí autoři mezinárodního práva	28
2.5.1 Francisco de Vitoria	28
2.5.2 Hugo Grotius	29
2.5.3 Samuel Pufendorf	30
2.5.4 Christian Wolf	31
2.5.5 Cornelius von Bynkershoek	31
2.5.6 Emerich de Vattel	31
2.5.7 Georg Friedrich von Martens	35
2.5.8 Immanuel Kant	36
2.6 Devatenácté století	37
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 2</i>	38
3 Základní teoretické přístupy k otázce přijímání cizinců	52
3.1 Postavení cizinců dle jednotlivých kategorií	53
3.2 Základní právo na mezinárodní styk a právo na vstup	53
3.2.1 Limity z práva na vstup/zákaz svévolného neumožnění vstupu	56
3.2.2 Zákaz svévolného neumožnění vstupu	56
3.2.3 Omezení práva na vstup pro příslušníky „polocivilizovaných“ států	57

3.2.4	Kritika existence základního práva na mezinárodní styk	57
3.3	Volnostní přístupy v otázkách přijímání cizinců	59
3.3.1	Soudní judikatura	59
3.3.1.1	Velká Británie	60
3.3.1.2	USA	61
3.3.1.3	Současná judikatura	62
3.4	Limity absolutní volnosti států v přijímání cizinců	63
3.4.1	Úplné uzavření se státu všem cizincům	63
3.4.2	Faktor fakticity	63
3.4.3	Stanovení podmínek vstupu a vyloučené skupiny	64
3.5	Soudobé teoretické přístupy	64
3.6	Dílčí závěr	65
	<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 3 . . . . .</i>	<i>66</i>
4	(Trvale) usazení cizinci a jejich právo na vstup	81
4.1	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	82
4.1.1	Čl. 12 MPOPP	82
4.1.2	Charles E. Stewart v. Canada	84
4.1.3	Názory doktríny k čl. 12 odst. 4 MPOPP ve vztahu k trvale pobývajícím rezidentům	86
4.2	Judikatura Evropského soudu pro lidská práva	88
4.3	„Usazení“ cizinci v rámci EU	89
4.4	Domácí příklad postavení usazených cizinců a Schengenský hraniční kodex	90
4.4.1	Postavení cizinců s ukončeným pobytem v zahraničí	91
4.4.2	Vztah mezi čl. 5 a čl. 13 Schengenského hraničního kodexu a § 9 a § 173 zákona o pobytu cizinců	92
4.4.3	Postoj Soudního dvora Evropské unie	92
4.4.4	Úvahy nad možností odepření vstupu cizinci s povoleným pobytem	93
4.4.4.1	Odepření vstupu občanovi EU a jeho rodinnému příslušníkovi (srovnání důvodů dle kodexu a primárního práva/směrnice 2004/38/ES)	94
4.4.4.2	Odepření vstupu dalším kategoriím cizinců s povoleným pobytem (srovnání důvodů dle kodexu a jednotlivých směrnic)	95
4.4.4.3	Výklad čl. 13 odst. 1 kodexu ve vztahu k „vystavování dlouhodobých víz“	96
4.4.5	Odvolací řízení (soudní přezkum) dle kodexu a směrnic 2004/38/ES a 2003/86/ES	96

4.4.5.1	Občané EU a jejich rodinní příslušníci	98
4.4.5.2	Cizinci usilující o sloučení rodiny dle směrnice 2003/86/ES	99
4.4.5.3	Odkladný účinek odvolání a odůvodňování rozhodnutí	100
4.4.6	Dílčí závěr	102
4.5	Čl. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod	103
4.5.1	Porovnání § 9 zákona o pobytu cizinců s čl. 1 Protokolu č. 7 a závěry ESLP ve věci Nolan a K. proti Rusku	105
4.5.1.1	Právo uplatnit námitky proti svému vyhoštění [čl. 1 odst. 1 písm. a)]	105
4.5.1.2	Právo dát přezkoumat svůj případ	106
4.5.1.3	Právo dát se zastupovat před příslušným úřadem nebo před osobou nebo osobami tímto úřadem určenými	107
4.5.1.4	Rozhodnutí o vyhoštění musí být přijato v souladu se zákonem	108
4.5.1.5	Dílčí závěr	109
	<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 4</i>	109
5	Diskriminace	136
5.1.	Čl. 26 MPOPP	136
5.1.1	Obecný komentář č. 18 k nediskriminaci	136
5.1.2	Obecný komentář č. 31 k povaze obecných právních závazků vyplývajících pro smluvní strany MPOPP	137
5.1.3	Judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu k čl. 26 MPOPP	138
5.1.4	Dopady čl. 26 do migrační politiky smluvních stran MPOPP	138
5.2	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	140
5.2.1	Čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	140
5.2.2	Protokol č. 12 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod	140
5.3	Rasová diskriminace	141
5.3.1	Příklad – vylučování občanů Číny z přístupu na území USA	142
5.3.2	Existence kogentních norem v mezinárodním právu a zákaz rasové diskriminace jako <i>ius cogens</i>	143

5.3.2.1	Vídeňská úmluva o smluvním právu	143
5.3.2.2	Návrh článků o odpovědnosti států	144
5.3.2.3	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	144
5.3.2.4	Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace	145
5.3.2.4.1	Aplikace úmluvy Výborem pro odstranění všech forem rasové diskriminace	146
5.3.2.5	Definice rasové diskriminace Evropskou komisí proti rasismu a intoleranci (European Commission against Racism and Intolerance, ECRI)	147
5.3.2.6	Judikatura mezinárodních, regionálních a vnitrostátních soudů	148
5.3.2.6.1	Mezinárodní soudní dvůr a Mezinárodní trestní soud pro bývalou Jugoslávii (ICTY)	148
5.3.2.6.2	Evropský soud pro lidská práva	149
5.3.2.6.3	Soudní dvůr Evropské unie	150
5.3.2.6.4	Meziamerický soud pro lidská práva	151
5.3.2.6.5	Vnitrostátní soudy	152
5.3.2.7	Názory doktríny	152
5.4	Diskriminace na základě pohlaví	152
5.4.1	Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen	153
5.4.2	Názory doktríny	154
5.4.3	Soudní judikatura	156
5.5	Diskriminace (vylučování) na základě státní příslušnosti	157
5.5.1	Státní příslušnost jako diskriminační důvod	158
5.5.1.1	Výbor pro odstranění rasové diskriminace	158
5.5.1.2	Výbor pro lidská práva	158
5.5.1.3	Judikatura Evropského soudu pro lidská práva	161
5.5.1.4	Meziamerický soud pro lidská práva	163
5.5.2	Domácí příklady rozdílného nakládání s cizinci dle státní příslušnosti	163
5.5.2.1	Rozdílný standard pro podání žádosti o vízum/ pobyt a stanovení kvót pro vybrané státy	163
5.5.2.2	Zastavení přijímání žádostí o dlouhodobá víza a stanovení kvót pro vybrané státy	164
5.5.2.2.1	Srovnání s jinými členskými státy Evropské unie	166
5.5.2.2.2	Hodnocení kroků vlády z pohledu práva EU a zásady nediskriminace	167

5.5.2.3 Visapoint	171
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 5</i>	177
6 Azyl, uprchlíci a non-refoulement dle čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků	218
6.1 Azyl	218
6.2 Uprchlíci	220
6.3 Zásada non-refoulement	220
6.3.1 Non-refoulement na hranici státu	222
6.3.2 Teritoriální rozsah aplikace zásady non-refoulement dle čl. 33	224
6.3.3 Zastupitelský úřad a rozhodování o udělení víza	224
6.3.4 Non-refoulement jako obyčejové pravidlo mezinárodního práva	227
6.3.5 Non-refoulement (v kontextu uprchlického práva) jako kogentní norma mezinárodního obyčejového práva? ..	229
6.4 Znovupřijetí uznaných uprchlíků (tzv. návratová klausule)	230
6.5 Zákaz penalizace za nezákonný vstup a udělování tranzitních víz	230
6.6 Dílčí závěr	231
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 6</i>	232
7 Non-refoulement v mezinárodních lidskoprávních úmluvách	252
7.1 Čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	252
7.1.1 „Extrateritoriální jurisdikce“ ve vztahu k cizincům nacházejícím se „na hranici“	252
7.1.2 Extrateritoriální jurisdikce ve vztahu k diplomatickým a konzulárním misím	253
7.1.3 Dílčí shrnutí k extrateritoriální aplikaci čl. 3 EÚLP	260
7.2 Extrateritoriální aplikace čl. 7 MPOPP	261
7.3 Úmluva proti mučení	262
7.4 Čl. 37 Úmluvy o právech dítěte	264
7.5 Zákaz mučení jako kogentní norma mezinárodního práva a non-refoulement jako její fundamentální součást	265
7.6 Dílčí závěr	266
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 7</i>	267
8 Právo na sloučení rodiny	287
8.1 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	287

8.2 Čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	289
8.3 Úmluva o právech dítěte	294
8.4 Dílčí závěr	296
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 8</i>	297
9 Mezinárodní smlouvy	308
9.1 Dvoustranné mezinárodní smlouvy	308
9.2 Regionální smlouvy – příklad Rady Evropy	309
9.2.1 Evropská úmluva o usazování	309
9.2.2 Evropská úmluva o pravidlech upravujících pohyb osob mezi členskými státy Rady Evropy	309
9.2.3 Evropská úmluva o právním postavení migrujících pracovníků	310
9.2.4 Evropská smlouva o cestování mládeže na společné pasy mezi členskými státy Rady Evropy	311
9.2.5 Evropská smlouva o „au pair“ pobytu	311
9.2.6 Evropská dohoda o zrušení vízové povinnosti pro uprchlíky	312
9.2.7 Evropská dohoda o přenesení odpovědnosti za uprchlíky ..	312
9.2.8 Evropská sociální charta	313
9.3 Dílčí závěr	314
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 9</i>	315
10 Volný pohyb osob	326
10.1 Historický exkurz	326
10.2 Současnost	328
10.3 Vnitrostátní dorovnání postavení rodinného příslušníka občana ČR s rodinným příslušníkem migrujícího občana EU ..	330
10.4 Dílčí závěr	331
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 10</i>	332
11 Snahy o kodifikaci mezinárodního cizineckého práva	340
<i>Poznámky pod čarou ke kapitole 11</i>	343
Závěr	346
Příloha (tabulky fungování systému Visapoint)	350
Seznam použité literatury	366
Judikatura a ostatní rozhodovací činnost monitorovacích orgánů	388
Smlouvy, právní předpisy a další dokumenty	398